

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

Ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.303/2021/12.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Karkosák Ügyvéd Iroda (cím2, ügyintéző dr. Karkosák Balázs Zoltán ügyvéd)

Az alperes: alperes (cím1)

Az alperes képviselője:

Jeles Ügyvédi Iroda (cím3., ügyintéző: dr. Jeles Judit ügyvéd)

A per tárgya: Házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 1.Pf.20.336/2020/21.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budaörsi Járásbíróság 9.P.22.004/2017/159.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 190.000 (százkilencvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg államnak felhívásra 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek házastársak voltak, házasságukból négy gyermek született: 2009. február 6. napján K., 2010. augusztus 26. napján H., 2012. szeptember 15. napján B. és 2014. szeptember 20. napján J.. Peres felek utolsó közös lakása a felperes jelenlegi címén szereplő és az ingatlannyilvántartásba kizárólagos tulajdonaként bejegyzett ingatlan volt.

[2] A felek életközössége véglegesen és mindenre kiterjedően 2017. október 31. napján szűnt meg. A házastársak ezt követően egy lakásban, de egymástól elkülönülten éltek, 2017. december 11. napján az alperes a felperes tudta nélkül a négy gyermekkel a szüleikhez költözött.

[3] Az elköltözést követően a felek között a kapcsolattartás miatt konfliktusok alakultak ki. Az alperes az elvitellel megvalósuló kapcsolattartástól arra hivatkozással zárkózott el, hogy a felperes a házassági életközösségük alatt, illetve megszűnését követően verbálisan, fizikailag bántalmazta őt és a gyermekeket, fenyegetően lép fel velük szemben, ez volt az elköltözésük indoka is. A felek viszonya elmérgesedett, a P. Kormányhivatal P. Járási Hivatala 2018. április 10-én kelt határozatával elrendelte a gyermekek védelembe vételét.

[4] Az eljárás alatt a bíróság ideiglenes intézkedéssel (30. sorszámú végzés) szabályozta a kapcsolattartást (P. Törvényszék szám3), a helyzet azonban a rendezés ellenére sem oldódott

meg. A felperes a kapcsolattartások végrehajtása érdekében eljárásokat kezdeményezett, ennek következményeként a gyámhivatal az alperest 2018. évben 14 esetben jogerős határozattal marasztalta (jogerős ítélet 7-8. oldal). A P. Kormányhivatal B. Járási Hivatala 2019. július 19. napján kelt iratában ismeretlen tettes ellen feljelentést tett a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása és kiskorú veszélyeztetése miatt, az eljárásban a B. Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya szám számon nyomozást folytatott. A felperes végül egy év múlva (2018 decemberében) tudott mind a négy gyermekkel együttesen találkozni.

[5] A felperes építésmérnöki végzettséggel rendelkezik, folyamatos munkaviszonyban áll. 2018. évben havi bruttó munkabére 400.000 forint volt, jutalomban és cafeteria juttatásban részesül. A család volt közös otthonában él.

[6] Az alperes orvos végzettségű, 2016. év végétől dolgozik, 2019 májusától házi orvos szakorvos. A beteglátogatást rugalmasan tudja beosztani. 68.000 forint családi pótlékot, továbbá 26.000 forint nevelési támogatást kap. A felperes minden hónapban gyermekenként 35.500 forint határozott összegű gyermektartásdíjat utalt át. Az alperes a négy gyermekkel a szüleivel lakik együtt, az ingatlanban 1/3 tulajdoni hányada van. A lakhatásért külön nem fizet, a közüzemi díjakhoz járul hozzá.

[7] K. általános iskolai tanuló, a tankönyveket ingyen kapja, az iskolai étkezést nem veszi igénybe. Különórákra jár (zeneiskola, torna, lovaglás), átlagos nevelési igényű, gondozású és szükségletű gyermek. H. általános iskolás, iskolai költségei K.éval azonosak, ő az iskolában étkezik. Ugyancsak különórákra jár (zeneiskola, szolfézs, tánc, olvasásból és nyelvtanból fejlesztésre szorul, lovagolni jár, továbbá tornára), átlagos nevelésű és gondozású szükségletű gyermek. B. elsőosztályú általános iskolás lett, a többi gyermekkel együtt lovagolni jár, az óvodában foci edzésen vesz részt, átlagos nevelésű, gondozású és szükségletű gyermek. J. óvodás, lovagolni, tornázni jár.

[8] Az alperes a gyermekek ruházkodására átlagosan havi 20.000 forintot költ, a lovaglás valamennyi gyermek után havi 50.000 forint költséget jelent. Rendszeresen 6.000-7.000 forintért vásárolt vitaminokat, 2019 októberében a gyermekek védőoltásokat kaptak (140.000 forint). Az alperes havonta kb. 200.000 forintért vásárol a család részére háztartási cikkeket, illetve élelmiszert.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[9] A felperes pontosított keresetében kérte a házasság felbontását és a kiskorú gyermekek szülői felügyeletének kizárólagos gyakorlására való feljogosítását. A kapcsolattartás az alperest minden páros héten csütörtök délután 18 órától, páratlan héten hétfőn reggelig, az oktatási, nevelési idő kezdetéig, de legkésőbb reggel 8 óráig, illetve minden pártalan héten csütörtökön délután, a foglalkozások végétől, de legkésőbb 18 óráig másnap, péntek reggel a foglalkozások kezdetéig, de legkésőbb reggel 8 óráig illesse meg. Az időszakos kapcsolattartás a páros ünnepek első napján, az őszi, téli, tavaszi szünetek fele időtartamában, külön megállapodás hiányában a szünetek első felében a kezdő nap 9 órától a zárónap 18 órájáig tartson. A nyári iskolai szünetben heti váltást indítványozott. A bíróság

kötelezze az alperest gyermekenként 15.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére. Másodlagosan a bíróság a gyermekek heti váltásban megvalósuló, ún. váltott gondoskodását rendelje el, erre az esetre tartásdíj iránti igénye nem volt.

[10] Az alperes maga is kérte a házasság felbontását. Viszontkeresetet terjesztett elő a kiskorú gyermekek szülői felügyeletének kizárólagos gyakorlására, a folyamatos kapcsolattartást minden páros héten szombaton reggel 9 órától vasárnap 18 óráig, az időszakos kapcsolattartást az őszi, tavaszi, téli szünet fele időtartamában, megállapodás hiányában a szünetek második felében, nyáron pedig négyszer egy hét kapcsolattartásra, külön megállapodás hiányában június utolsó, július második és negyedik, valamint augusztus második hetében, illetve a páros ünnepek másodnapján kérte szabályozni. A bíróság kötelezze a felperest gyermekenként 50.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére, és rendelje el a gyermektartásdíj közvetlen bírósági letiltó végzés útján való foganatosítását. Elismerte, hogy az alperes 2018. január 1-től havi 35.500 forint tartásdíjat teljesít.

Az első- és másodfokú határozat

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek házasságát felbontotta, és a négy kiskorú gyermek szülői felügyeletének gyakorlására az alperest jogosította fel. A folyamatos kapcsolattartást minden páros héten csütörtök délutántól vasárnap estig, illetve páratlan héten szerda délutántól csütörtök estig szabályozta. Rendelkezett az időszakos kapcsolattartásról. A felperest kötelezte 2018. január 1. napjától kezdődően gyermekenként 35.500 forint gyermektartásdíj megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította.

[12] Az elsőfokú bíróság a 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:167. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a szülők között vitatott szülői felügyelet gyakorlása körében széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le.

[13] A szülők a gyermekek neveléséhez és gondozásához szükséges objektív körülményeket biztosítani képesek: megfelelő lakóhellyel, állandó munkaviszonnyal és jövedelemmel rendelkeznek.

[14] A szülők nevelési képessége és készsége, a szülő-gyermek viszony minősége (szubjektív körülmények) megállapítására a szülők személyes meghallgatása mellett tanúbizonyítást foganatosított, iratokat szerzett be és szakértőt rendelt ki. A szakvéleményt aggálytalannak ítélte és ítélezése alapjául elfogadta. Tényként rögzítette, hogy az életközösség megszűnése óta a gyermekekről folyamatosan az alperes gondoskodott.

[15] A szakvélemény szerint mindkét szülő nevelési alkalmassága átlagos, mindkettőjükénél felmutathatók a nevelési alkalmasságot csökkentő közös jellemzők: az egymással szemben megnyilvánuló szenzitivitás, bizalmatlanság, alacsonyfokú kommunikáció és kompromisszum- készség. Felelősségtudatuk önmagában jó, kellően

érzékenyek a gyermekekben zajló folyamatokra. Egyik szülő esetében sem mutatható ki kóros pszichés elváltozás, ami nevelési alkalmasságukat megkérdőjelezné.

[16] A felperes nevelési alkalmasságát az énes vonásai, dominanciára törekvő akting reakcióra való hajlama, autoriter vonásai kedvezőtlenül befolyásolják, önmagára, mint a külvilágra, egocentrikus, nárcisztikus vonatásai vannak. Fokozott önértéktudat, autoriter vonások jellemzik, a helyzetek felletti kontrollt igyekszik a kezében összpontosítani, dominanciára kifejezetten törekszik, időnként erőszakosabb igény érvényesítés jellemzi. Rejtőzködési törekvés volt utolérhető, intellektuális hatékonysága jó. Személyisége összességében beszabályozott, magasabb fokú intrapszichés feszültséget mutat. Intravertált, érzelmileg sivár.

[17] Az alperes nevelési alkalmasságát csökkenti az overprotektivitás, a dependenciára hajlam és az, hogy nem segíti elő a gyermekek apával való kapcsolattartását. Az alperest magasfokú jó benyomás keltési törekvés, disszimuláció jellemzi, magát egészségesebbnek, problémamentesebbnek igyekszik mutatni, kóros elváltozást azonban a vizsgálta nem jelzett. Bizonytalanság, önértékelési problémák észlelhetők, magasán kontrollált, erősen beszabályozott, precizításra, pontosságra hajlamos, kissé gátolt, így rugalmatlan személyiséggel, ugyanakkor alkalmazkodásra képességgel, konvenciók felismerésére és törekvésre való hajlam észlelhető nála. Emocionálisan kevésbé vezérelt, személyiségében van érzelmi töltet, nárcisztikus vonások és magányosság érzet is. Érzelmi függőségre, dependenciára, alárendelődésre hajlamos, nőies szerepviselkedés, passzivitás, lamentálás jellemzi. Agresszió, indulati késztettség nem mutatható ki nála, inkább szorongások jellemzik. Az érzelmi folyamatokra kellően érzékeny, a gyermekeihez érzelmileg erősen kötődik, szülői felelősség tudta jó, túlövő, túlfélő magatartás jellemezheti, a szorongásos szenzitív, valamint dependenciára hajlamos személyisége okán. A gyermekek apai ragaszkodását saját sérelmétől nem képes elválasztani, ez nevelési alkalmasságát csökkenti.

[18] A négy gyermek mindkét szülőjéhez és egymáshoz is szorosan kötődnek, normál testvéri kapcsolattal együtt járó konfliktusai vannak. H. többet szeretne az édesapjával lenni, K. igyekszik objektív maradni a szülők közötti vitában, az alpereshez kissé erősebb kötődés jellemzi. B. a felpereshez mutat erősebb kötődést összességében, J. mindkét szülőjéhez ragaszkodik, az anyához való erősebb ragaszkodás jellemzi.

[19] A gyermekek szülői bántalmazásáról H. és K. számolt be. K. az étel egyszeri szájába tömését említette, B. nyíltan beszélt róla, hogy az anyja szokta bántani, illetve az édesapja a papucsot hozzávágta, és arról is beszámolt, hogy K. szájába tömte az ételt. J. semmilyen bántalmazásról nem beszélt. A gyermekek több alkalommal szemtanúi voltak a szülők közötti konfliktusoknak, ami őket érzelmileg jelentősen megterhelte. Szívesen töltik az időt a felperesnél: H. több időt igényelt, K. és B. már péntektől menne. H. esetében egyértelműen észlelhető a lojalitás konfliktus, K.nál ez nem volt tetten érhető.

[20] Az elsőfokú bíróság a szakvélemény, a gyermekek nyilatkozata, illetőleg a feltárt bizonyítékok együttes értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy a szülők a gyermekek nevelésére alkalmasak, de mindkettőjükénél megállapítható az alkalmasságukat számottevően rontó vonások. A gyermekek mindkét szülőhöz ragaszkodnak. Az elsőfokú bíróság az alperes javára értékelte, hogy a családi háttérrel ő biztosította számukra, és immár két éve megszakítás

nélkül gondolja őket. A gyermekek a helyzetet tudomásul vették, megszokták, nincs tehát olyan indok (többletényállás), hogy a jelenlegi szeretetteljes és gondoskodó anyai környezetből a bíróság a gyermekeket kiemelve. A peradatok mérlegelésével döntését az aktuális életviszonyokra: a jelenlegi megfelelő és a gyermekek számára elfogadott helyzetre (stabilitás) alapítva a szülői felügyelet gyakorlására az alperest jogosította fel.

[21] A szülői felügyelet rendezése jogkövetkezményeként szabályozta a kapcsolattartást és rendelkezett a gyermektartásdíjról.

[22] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta. A felek házasságából született négy gyermek szülői felügyeletének gyakorlására a felperest jogosította fel, egyben kötelezte az alperest a gyermekek kiadására. A felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2020. december hó 31. napjával megszüntette, és 2021. január 1. napjától kezdve kötelezte az alperest gyermekenként havi 15.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére. Szabályozta az alperes és a kiskorú gyermekek közötti kapcsolattartást. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

[23] A másodfokú bíróság a tényállást a kapcsolattartásra vonatkozó jogerős gyámhivatali határozatokkal, a büntetőeljárás tényével kiegészítette, és a kiegészített tényállás alapján a bizonyítékokat újraértékelve az elsőfokú bíróság döntését felülmérlegelte. A felperes fellebbezését a szülői felügyelet gyakorlásának rendezésére megalapozottnak ítélte, és rendelkezett az ahhoz kapcsolódó gyermektartásdíj, illetőleg kapcsolattartás járulékos kérdéseiben.

[24] Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg, azonban az alperes kapcsolattartást akadályozó magatartásának értékelése mellőzésével téves jogkövetkeztetést vont le.

[25] A szülői felügyelet gyakorlásának rendezésénél a bíróságnak a kiskorú gyermek kedvezőbb testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének egyik szülő általi biztosításáról kell döntenie. Alapvető szempont tehát a gyermek hosszútávú érdeke [Ptk. 4:2. § (1) bekezdés], amely megítélésénél kiemelt jelentőségű, hogy a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődése érdekében a szülők egymással együttműködve kötelesek eljárni [Ptk. 4:147. § (1) és (2) bekezdés].

[26] A gyermekek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1994. évi LXIV. törvény (továbbiakban: New York-i Egyezmény) 9. cikk 3. pontja hangsúlyozottan kiemelt jelentőséget tulajdonít a gyermeknek a különélő szülővel való kapcsolattartási joga megvalósulásának. A Kúria 1/2014. PJE határozatával az új Ptk. eltérő rendelkezései miatt nem tartotta ugyan irányadónak a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvét, azonban az abban foglalt szempontok a szülői felügyelet gyakorlásánál is figyelembe vehetők, azaz a jogvita elbírálásánál vizsgálni kell a szülők objektív körülményeit, a gyermekek eltartása, gondozása, egészségügyi ellátása biztosítását, a szülők egyénisége, életkora, erkölcsi tulajdonságai alapján a nevelési képességüket. Értékelni kell a

gyermekekhez való ragaszkodásuk őszinteségét, a gyermekeknek a szülők iránti táplált érzéseit, egyik vagy másik szülőhöz kötődését.

[27] A jelen ügyben az életközösség megszűnését követően a szülők között a szülői felügyelet gyakorlásában megállapodás nem jött létre [Ptk. 4:167. § (1) bekezdés]. A szülők a gyermekek neveléséhez szükséges objektív feltételeket biztosítani képesek, a szakvélemény szerint a négy gyermek mindkét szülőjéhez ragaszkodik, a jogvita eldöntésénél tehát a (szubjektív) nevelési képesség megítélése kiemelt jelentőségű. A szülők nevelési képessége és készsége azonos, mindkettőjükénél kimutatható nevelési képességet csökkentő tényező. Ilyen, a szülőket együttesen érintő csökkentő tényező a gyermekek érdekét nem szolgáló, jelenlétükben előfordult viták és veszekedések ténye.

[28] A másodfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes az elköltözés után a felperes és a gyermekek közötti zavartalan kapcsolattartást, annak az elvitellel való megvalósulását bizonyítottan akadályozta, illetve ellehetetlenítette [Ptk. 4:178. § (1) bekezdés]. Nem működött közre a gyermekek érdekében a felperessel, nem vette fel a telefont, a jogerős végzéssel elrendelt kapcsolattartásnak több esetben nem tett eleget, és a kapcsolattartásra megfelelően nem készítette fel őket, nem tájékoztatta a felperest az egyik gyermek egészségügyi műtétéről. Mindezen magatartásokat együttesen az együttműködési kötelezettség megsértésének minősítette, ami a gyermekek hosszú távú érdeke szempontjából hangsúlyozottan figyelembe veendő.

[29] Az életközösség megszűnése ugyanis nem eredményezheti a gyermek és a különülő szülő elszakadását, érzelmi kötődésük megszűnését. Peradat, hogy a felperes az életközösség fennállása alatt is részt vett a gyermekek gondozásában, és az életközösség megszűnését követően is igényt tartott a rendszeres kapcsolattartásra. A felperes terhére olyan többlettényállás, amely az alperesnek a kapcsolattartást elutasító magatartását indokolná, nem volt megállapítható. Nem nyert bizonyítást az az alperesi hivatkozás sem, hogy a felperes a gyermekeket bántalmazta, a szakvélemény szerint a gyermekek kötődnek hozzá, a kapcsolattartásokat szeretik és várják.

[30] Ezzel szemben az alperes felelősségét számos jogerős határozat megállapította, a gyámhatóság szükségét látta az elmaradt kapcsolattartások végrehajtásának, és feljelentést is tett a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása és kiskorú veszélyeztetése miatt.

[31] A fentiek alapján az alperes terhére kell értékelni a felperes tudta és beleegyezése nélküli elköltözést, a szülők közötti együttműködési kötelezettség súlyos megsértését, valamint, hogy a szakvélemény megállapítása szerint a gyermekek apai ragaszkodását a saját érzelmeitől nem képes elválasztani. Nem tartotta tiszteletben a kapcsolattartás jogát, és nem segítette elő annak fenntartását. A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a kapcsolattartás biztosítására vonatkozó felelősségét a gyermekekre nem háríthatja át, így alappal arra nem hivatkozhat, hogy a gyermekek nem akarnak a kapcsolattartásra elmenni.

[32] Az alperesnek a bíróság ideiglenes intézkedést negáló magatartása arra utal, hogy a gyermekek további életében a felperes jelenlétét nem tartja szükségesnek. Következetes magatartásából levonható az a következtetés, hogy a jövőben sem kívánja a felperes részére a kapcsolattartást biztosítani, azt, hogy a felperes a gyermekek mindennapjait, tanulmányi

előmenetelüket figyelemmel kísérje. Az együttműködés körében rugalmatlan. Magatartása a gyermekek hosszútávú egészséges érzelmi fejlődését, harmonikus személyiségük kialakulását negatívan befolyásolja. Önmagában pedig az, hogy a gyermekeket fizikailag megfelelően ellátja, még nem jelenti a gyermekek hosszútávú nevelésére és gondozására való alkalmasabb voltát (BH 2017.123.). A másodfokú bíróság a peradatokat felülmérlegelve, a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó rendelkezést megváltoztatta.

[33] A szülői felügyelethez kapcsolódó rendelkezésnek megfelelően határozott a gyermektartásdíj és a kapcsolattartás szabályozásáról.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[34] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalával a négy gyermek szülői felügyeletének gyakorlására jogosítsa fel, a felperes kapcsolattartását az ideiglenes intézkedést tartalmazó végzés szerint szabályozza, és kötelezze gyermekenként havi 50.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére. Másodlagosan a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Harmadlagosan a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására kötelezze.

[35] A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát az 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 2. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdése, 141. § (2) bekezdése, 177. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdése, valamint a Ptk. 4:2. § (1) bekezdés, 4:147. § (1) bekezdése, 4:148. §-a, 4:167. § (2) bekezdése, 4:173. §-a, 4:178. § (2) bekezdése, valamint az Alaptörvény XXIV. cikke és a New York-i Egyezmény 3. cikk 1. pontja, valamint 12. cikke megsértésében jelölte meg.

[36] Felülvizsgálati érvelése szerint a másodfokú ítélet megalapozatlan, iratellenes, részrehajló, kirívóan okszerűtlen, a megállapított tényállásból logikai ellentmondásokat tartalmazó és alaptalan következtetéseket vont le, a megállapított tényállás is több ponton ellentétes a bizonyítékokkal.

[37] A másodfokú bíróság a szülői felügyeletre vonatkozó ítéletét arra alapította, hogy az alperes felróható módon akadályozta a felperesi kapcsolattartást, továbbá az alperes által hivatkozott bántalmazást nem találta bizonyítottnak. Ez a két fenti megállapítás azonban minden alapot nélkülöz és iratellenes.

[38] A perbeli bizonyítékok a felperes agresszív és bántalmazó magatartását egyértelműen megállapítják (B.-n 2018. február hónapban kelt, az óvoda által előterjesztett esetjelzőlap (J. azt mesélte az óvodában, hogy az apa lelökte őket), a szám1 jegyzőkönyv (2020. január 20. napján) K. és H. nyilatkozata, a szakértői véleményben B. és K. nyilatkozata, K. osztályfőnöki jellemzése, a felperes személyes nyilatkozata a tettlegességről (22. számú jegyzőkönyv 2018. április 3-iki tárgyalás), a felperes gimnáziumi osztálytársa tanúvallomása

(82. számú jegyzőkönyv), az alperes édesapjának a tanúvallomása (91. sorszámú jegyzőkönyv), az alperes édesanyja tanúvallomása (91. sorszámú jegyzőkönyv), K. volt óvónője tanúvallomása (115. számú jegyzőkönyv), továbbá tanúl tanúvallomása (115. sorszámú jegyzőkönyv), tanú2 tanúvallomása (115. számú jegyzőkönyv). A fenti nyilatkozatok mindegyike egyértelműen bizonyítja a felperes bántalmazó magatartását, ezért súlyosan jogszabálysértő az ezzel ellentétes következtetés.

[39] Tévesen mellőzte a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből a felperes jogellenes magatartását tanúsító hangfelvételt, ami a távoltartás iránti kérelemhez bizonyítékként került csatolásra (BH 2015.38.), ezáltal súlyosan sértette a kiskorú gyermekek mindenek felett álló érdekét [Ptk. 4:2. § (1) bekezdés]. Ugyancsak téves peradat értékelés, hogy a másodfokú bíróság a kapcsolattartások megghiúsulását egyértelműen és egyoldalúan az alperesnek róta fel, ezzel szemben a felperes felróható magatartását mellőzte. Az alperes ugyanis a kapcsolattartásra vonatkozó ideiglenes intézkedésnek megfelelően lehetővé tette a felperesi kapcsolattartást (89. sorszámú jegyzőkönyvben felperes édesapjának tanúvallomása). Az alperes hivatkozott a covid helyzet miatti kapcsolattartási nehézségekre, valamint arra, hogy a jogerős ítélet terhére rótt együttműködési kötelezettség hiányával szemben a kapcsolattartás pótlását elősegítő magatartást tanúsított, mert a 2020. június 18. napján hatályon kívül helyezett rendeletet követően azonnal emailt küldött a felperesnek az elmaradt kapcsolattartások pótlása érdekében. Az együttműködési hiánnyal való érvelés tehát teljességgel iratellenes és megalapozatlan. Ezzel szemben a másodfokú bíróság nem értékelte a felperes terhére, hogy az alperes üzeneteire több esetben nem válaszolt, ehelyett a gyámhatóság előtt indított eljárásokat. Ez pedig az együttműködési kötelezettség megsértése (Kúria Pfv.II. 20.572/2019.). A felperes az együttműködési kötelezettség helyett 2020 januárjáig 44 eljárást indított az alperessel szemben a kapcsolattartással összefüggésben, amelyből mindösszesen 13 alkalommal került elrendelésre a kapcsolattartás pótlása. A felperes szándékosan nem reagált az alperesnek a pótlásra vonatkozó, azt felajánló email üzeneteire, ezáltal tudatosan idézte elő a kapcsolattartás pótlásának elmaradását azzal a tisztességtelen céllal, hogy a hatóság alperesi mulasztást állapítson meg.

[40] Az alperes rámutatott arra, hogy a gondozó szülőnek a gyermeket másik szülőtől való indokolatlan elzárása súlyosan jogsértő, de a magatartás csak végső soron vezethet az elhelyezés megváltoztatására. Az elhelyezés megváltoztatása ugyanis nem a nevelő szülővel szemben alkalmazott szankció, hanem utolsó eszköz (BH 2005.178.).

[41] Nem állapítható meg az sem, hogy az alperes a gyermekeket a felperes ellen nevelte.

[42] Az alperes részletesen kitért a felperes szülői felügyelet gyakorlására való alkalmatlanságára (felülvizsgálati kérelem 15.-17. oldal), a gyermekeket elhanyagoló magatartására (felülvizsgálati kérelem 17.-18. oldal), továbbá részletezte a másodfokú eljárás eljárásjogi szabálysértéseit, amelyet tételesen felsorolva az ítélet részrehajló, ellentmondásos, illogikus vagy irreleváns megállapításaira alapozott (felülvizsgálati kérelem 19.-24. oldal).

[43] Az alperes álláspontja szerint a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy a gyermekek testi, szellemi, erkölcsi fejlődése nála jobban biztosított, ezt pedig a felperes nem tudta bizonyítani az elsőfokú bíróság egyébként érdemben helyes bizonyíték értékelése alapján. Ezzel szemben a nevelési és gondozási

kötelezettségének a felperes által is elismerten teljes mértékben eleget tett. Nevelési alkalmasságát bizonyítja az is, hogy a felperes a perben maga is először a váltott gondoskodás iránt terjesztett elő kérelmet, tehát a szándékában sem állt a gyermekek szülői felügyeletének kizárólagos gyakorlása. A másodfokú bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikkével ellentétesen a terhére értékelte a rendőrségi eljárás tényét, holott az feljelentést a felperes ismeretlen tettes ellen tette és az ártatlanság véelme az eljárás lezárulásáig mindenkit megillet. A másodfokú ítélet a Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság előtt, nevelésbe vétel vizsgálata tárgyában folyamatban volt eljárás lezárulta előtt hozta meg a határozatát, holott a gyermekeket a jogerős ítélet meghozatala előtt meghallgatták és csak a szakértői vélemény írásba foglalására vártak. A Szakértői Bizottság mind a négy gyermek vonatkozásában azt állapította meg, hogy az alperes a gyermekek erkölcsi, fizikai és mentális szükségleteit megfelelően kielégíti, ezért a gyermekek nevelésbe vétele elkerülhető.

[44] Az alperes részletezte a szülői felügyelet gyakorlására való alkalmasságát, és ebben a körben hangsúlyozottan hivatkozott a New Yorki Egyezmény 12. cikk 1. pontjára, a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a gyermekek egyező akaratnyilatkozatát.

[45] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta. Rámutatott arra, hogy a másodfokú bíróság a peradatok helytálló értékelésével vont le eltérő jogkövetkeztetést, döntése mind az irányadó ítélkezési gyakorlatnak, mind pedig a rendelkezésre álló bizonyítékoknak megfelelt. A felperes visszautasította az alperesnek a gyermekek elhanyagolására vonatkozó nyilatkozatát és hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a különélő szülő és a gyermekek közötti kapcsolattartást szándékosan akadályozó magatartását, az általa hivatkozott bántalmazások pedig tényszerűen bizonyítást nem nyertek. Hivatkozott arra is, hogy az alperes maga is számtalan beadványt nyújtott be a felperessel szemben, a felperes marasztalására irányuló összes beadványát, kérelmét elutasították. Az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal szemben az alperes volt az, aki a gyermekek ellennevelését megvalósította. Végül utalt arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet meghozatalát követően történt események nem értékelhetők, ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és mellékletként csatolt okirati bizonyítékokat a Kúria hagyja figyelmen kívül.

A Kúria döntése és jogi indokai

[46] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés.

[47] A felülvizsgálati eljárásban bizonyítási eljárás lefolytatása, azaz a jogerős ítélet meghozatala után történt események, beszerzett okiratok értékelése kizárt [Pp. 275. § (1) bekezdés]. A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében a végrehajtás felfüggesztése megalapozásául hivatkozott, a jogerős ítélet bekövetkezte utáni események (felülvizsgálati kérelem 29.-35. oldal), valamint a P. Gyermekvédelmi Központ és területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsága négy gyermekkel kapcsolatos

értékelését, a felperes által csatolt határozat (10. számú beadvány) tartalmának figyelembevételét mellőzte.

[48] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016.(II.15.) PK vélemény alapján a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kelléke a jogszabálysértés és megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp.272. § (2) bekezdés]. Ezen törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti [PK vélemény 3. pont]. Több, egymástól elkülönül jogszabálysértésre hivatkozás esetén valamennyi hivatkozásának meg kell felelnie a fentieknek [PK vélemény 4. pont].

[49] Nem vizsgálandó az Alaptörvény XXIV. cikkének megsértése. Az alperes által megjelölt cikk a hatósági eljárásokra vonatkozik, a bírósági eljárásra a XXVIII. cikk az irányadó.

[50] A felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeinek jellegzetessége a közöttük kimutatható szoros logikai és perjogi kapcsolat fennállása. A törvény előírásából ugyanis okszerűen következik, hogy a tartalmi elemek összefüggenek: a jogszabálysértés és megsértett jogszabályhely megjelölésének és a fél jogi érvelésének egy és ugyanazon jogszabálysértéshez kell kapcsolódnia.

[51] Az alperes a gyermek meghallgatása lehetőségének biztosítása megsértésére érdemi okfejtést nem terjesztett elő [New York-i Egyezmény 12. cikk 2. pont]. A gyermek előadásának értékelése és a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása között oksági összefüggés nincs. Ugyancsak nem állapítható meg logikai kapcsolat a gyermek véleményének szülők általi figyelembevételét deklaráló jogszabályhely [Ptk. 4:148. §] és a kifejtett – a gyermekek véleményének mellőzését sérelmező - indokolás között. A jelen ügyben a bíróság ítélettel döntött, a szülőknek a szülői felügyelet gyakorlása során a gyermekük érdekének megfelelő eljárásra vonatkozó nevelési alapelvet megfogalmazó jogszabályhely és a jogerős ítélet tartalma között oksági összefüggés nincs.

[52] A gyermek alapvető érdekének érvényesülését a belföldi jog a nemzetközi egyezményekkel összhangban a Polgári Törvénykönyv Családjogi Könyvében az alapelvek között deklarálja. A gyermek érdekének minden családi jogviszonyban kiemelt és garanciális jelentősége van. Az anyagi jog ezért az alapvető kinyilvánítást meghaladóan egyes, a kiskorú gyermeket különösen érintő jogviszony szabályozásánál külön is kihangsúlyozza [pl. Ptk. 4:170. § (1) bekezdés, 4:178. § (4) bekezdés]. A szülői felügyelet bírósági rendezésénél a bíróságnak a gyermek érdekében hivatalbóli eljárási kötelezettsége van [Ptk. 4:167. § (1) bekezdés], a konkrét jogszabályhelyben megfogalmazott előírás miatt az alapvető gyermeki érdeket deklaráló generális alapelv megsértése önálló jogszabálysértésként nem vehető figyelembe [New York-i Egyezmény 3. cikk, Ptk. 4:2. § (1) bekezdés].

[53] Az alperes sérelmezte a kapcsolattartás jogát tartalmazó jogszabályhely megsértését [Ptk.4:178. §.]. A felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletben elrendelt kapcsolattartási

szabályozás jogszabálysértő voltára nem hivatkozott, nem jelölte meg, hogy a jogerős ítélet szerinti rendelkezés az anyagi jogi jogszabályhelyet milyen módon sértette. Felülvizsgálati kérelme nem felelt meg a Pp. 272. § (2) bekezdésének, ezért a Kúria az érdemi vizsgálatot mellőzte.

[54] A szülők együttműködési kötelezettségét [Ptk. 4:173. §], illetve a szülői felügyelet gyakorlásának elveit [Ptk. 4:147. § (1) bekezdés] deklaráló jogszabályhelyek megsértésére való hivatkozás nem vizsgálendő. A jogerős ítélet a szülők együttműködését/együttműködése hiányát a peradatok mérlegelésénél a nevelési készség körében értékelte, az anyagi jogra alapított, de tartalmilag eljárásjogi jogszabálysértést (Pp. 206. § (1) bekezdés) sérelmező érvelés ok-okozati összefüggésben nem áll. A szülői felügyelet gyakorlásának generális elvei pedig összhangban állnak a szülői felügyelet rendezése során a bíróság által mérlegelendő szempontokra vonatkozó anyagi joggal [Ptk. 4:167. § (2) bekezdés], a szülők kötelezettségét előíró jogszabályhely és a jogerős ítéleti rendezés között összefüggés nem mutatható ki.

[55] Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja és hozzon határozatot polgári jogai és kötelezettségei tárgyában, amit az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése alkotmányos alapjogként rögzít.

[56] Az általános emberi és alkotmányos jog tartalmát az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte, egyrészt a fél iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja bírósággal szemben, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében [67/1995. (XII.7) AB határozat]. A független és pártatlan bírósághoz való részjogosítványok összefüggenek és a tisztességes eljárás követelményrendszerének elemei. Az alperes megjelölte a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog érvényesülését előíró eljárásjogi jogszabályhely [Pp. 2. § (1) bekezdés] megsértését. A jogszabályhely feltüntetését meghaladóan érdemi érvelést nem terjesztett elő. A jogvitában az eljáró bíró/bíróság elfogultsága nem merült fel, a polgári perrendtartás pedig mindkét fél részére egyenlő eljárási jogokat biztosít [3154/2017. (VI.21.) AB határozat].

[57] A kérelemhez kötöttség eljárásjogi alapelve [Pp. 3. § (2) bekezdés] megsértését illetően a felülvizsgálati kérelem okfejtést nem tartalmaz, a Kúria az eljárásjogi jogszabály megsértését nem vizsgálta [PK vélemény 3. pont].

[58] Az érdemben elbírálható felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

[59] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében hangsúlyozottan sérelmezte a New York-i Egyezmény 12. cikke megsértését. Érvelése szerint a jogerős ítélet súlyosan jogszabálysértően mellőzte a gyermekeknek a szakértői vizsgálat során kinyilvánított véleményét, ott ugyanis kifejezetten nyilatkoztak az anyai gondoskodásról.

[60] A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti perben a gyermeki jogok biztosítása, a gyermek érdekének védelme az egyik legfontosabb szempont, a peradatok mérlegelésénél alapvető célként határozható meg. A gyermek érdeke, hogy annak a szülőnek a gondozásába kerüljön, akinél a fejlődése jobban biztosított, ebből következően nyilvánvalóan figyelembe veendő az ítélőképessége birtokában levő gyermek saját gondozására vonatkozó nyilatkozata. A gyermek pedig akkor tekinthető ítélőképessége birtokában levőnek, ha koránál és helyzeténél fogva képes önállóan és befolyásmentesen kialakítani a véleményét [147/1997. (IX.10.) Kormányrendelet (Gyer.) 2. § a) pont], aminek megítélése – a szülők közötti vita esetén - a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik (BH1996.480., Kúria Pfv.II.21.898/2018.).

[61] A jelen ügyben a felek egyik gyermeke sem töltötte be a 14. életévét, az eljárás alatt a gyermekek bármelyikének ítélőképes voltára a felek nem hivatkoztak. Az ítélőképes gyermek véleménynyilvánítási joga nem azonosítható az ítélőképességgel nem rendelkező kiskorú szülői preferenciájával vagy az aktuális gondozási hely elfogadásával.

[62] Az alperes nem fejtette ki, hogy a közvetett módon (szakértő útján) meghallgatott gyermekek esetében az eljáró bíróságok milyen módon korlátozták a nemzetközi egyezményben foglalt és hazai jog részévé vált, az ítélőképes gyermek őt érintő kérdésben való véleménynyilvánítási jogát kinyilvánító generális jogszabályhelyet, illetve az eljáró bíróságok mennyiben mellőzték annak tartalmi figyelembevételét [New York-i Egyezmény 12. cikk 1. pont]. Az eljáró bíróságok nem foglaltak állást a gyermekek ítélőképességéről, a szülőkhez fűződő érzelmi viszony mélységének értékelése pedig a peradatok mérlegelése körébe tartozik.

[63] A szülők megállapodása hiányában a gyermek szülői felügyeletének gyakorlásáról a bíróság dönt, döntésének szempontrendszerét az anyagi jog határozza meg [Ptk. 4:167. § (2) bekezdés].

[64] A jelen ügyben az elsőfokú bíróság a szempontrendszernek megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást és értékelte a bizonyítékokat. A másodfokú bíróság az előírt törvényi követelményeket (testi, szellemi, erkölcsi fejlődés) figyelembe véve döntött, a peradatok újraértékelése (felülmérlegelése) az anyagi jog követelményének megsértését nem jelenti.

[65] A jelen ügyben a szülők a gyermekek neveléséhez szükséges objektív körülményeket mindketten biztosítani tudják, megfelelő lakással és jövedelemmel rendelkeznek. A jogvitában tehát – a jogerős ítélet okfejtésére visszautalva – az aggálytalan szakvélemény megállapítása szerint két azonos nevelési képességű szülő között kellett állást foglalni.

[66] Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló peradatokat eltérően értékelték: az elsőfokú bíróság a döntésénél a folyamatos nevelést és gondozást (a stabilitást) tartotta meghatározónak, ezzel szemben a másodfokú bíróság a mérlegelés körébe vonta a szülők egymással szembeni magatartására vonatkozó bizonyítékokat és kiemelt jelentőséget tulajdonított a kapcsolattartás gyermeki alapjoga okirattal bizonyított megsértésének.

[67] A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogkövetkeztetését, a kifejtett indokolást nem ismétli meg. Több, egyedi ügyben hozott határozatában kifejtette: az egyező objektív körülmények mellett döntő jelentőségű annak megítélése, hogy melyik szülő képes a gyermek érdekeinek felismerésére, az annak megfelelő magatartás tanúsítására és nem hagyható figyelmen kívül a felek egymással szembeni viselkedése. Az egyéb peradatok (szakvélemény, tanúvallomás, környezettanulmány, pedagógiai vélemény stb.) mellett ugyanis a szülők viselkedéséből vonható le következtetés a gyermek hosszú távú érdekének megfelelő nevelésre, a gyermek érdekében álló együttműködési készségre. A szülők közötti vita esetén az azonos objektív körülményeket biztosító és szubjektív nevelési készségű szülők magatartásának, együttműködési készségének, rosszhiszemű vagy a jog erejében bízó eljárásának a peradatok mérlegelésénél kiemelt jelentősége van (Kúria Pfv.II.21.898/2018., Pfv.II.21.389/2019., Pfv.II.20.289/2019., Pfv.II.21.132/2020.).

[68] Tévesen érvel az alperes a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre alapítva a bizonyíthatatlanság jogkövetkezményének felperest illető levonása hiányára [Pp. 141. § (2) bekezdését feltüntetve]. A szülői felügyelet rendezése iránti perben mindkét szülőt terheli állítása bizonyítási kötelezettsége [Pp. 164. § (1) bekezdés]. A bizonyításra vonatkozó eljárásjogi főszabály alapján tehát az alperest a saját állításai – többek között a felperesi bántalmazás – bizonyítási kötelezettsége terhelte. A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül értékelte az alperes terhére állítása bizonyíthatatlanságnak jogkövetkezményét.

[69] A perbeli esetben a teljes eljárás folyamatát végigkísérte a kapcsolattartások konfliktusos jellege. A perben okirattal bizonyított az alperes kapcsolattartást akadályozó magatartása, a kimentési ok bizonyítása – a felperes felróható magatartása miatt alappal és a gyermekek érdekében tagadta meg a kapcsolattartást – az alperest terhelte.

[70] A gyermek bántalmazása a gyermek érdekét [Ptk. 4:2. § (1) bekezdés] súlyosan sértő magatartás. A bizonyított bántalmazást a szülői felügyelet rendezése iránti perben a szülő nevelési képességét alapjaiban megkérdőjelező súllyal kell értékelni. Ezért kiemelt jelentőségű az állítás bizonyítása: történt-e ténylegesen bántalmazás, az esetleges sérülések abból származnak-e.

[71] A jelen ügyben a jogerős ítélet helytállóan foglalt állást abban, hogy az alperes a felperes gyermekekkel szembeni bántalmazásának tényét nem bizonyította. A négyéves J. óvodai elbeszélése kétséget kizáró bizonyítékként nem értékelhető, különösen, hogy a szakértői meghallgatásán bántalmazásra utalást sem tett. A szakértő előtt a kisfiú beszélt bántalmazásról: a papucs egyszeri felperesi hozzávágása mellett azonban értékelendő az alperes részéről a gyermek hajának megtépése, illetve a pofozás. Az egyik gyermek egyszeri erőszakos megetetése – bár a gyermekekben mély nyomot hagyott – a felperes nevelési képességét alapjaiban lerontó súlyú gyermekbántalmazásnak nem minősíthető, a lépcsőn lelékés az alperes előadása szintjén maradt. A Kúria megjegyzi, hogy a fenti bizonyíthatóan megtörtént két esemény (spenót, papucs) mellett a fiúgyermek alperesi bántalmazása is bizonyított, a peradatok mérlegelésénél kettős mérce nem alkalmazható.

[72] A felülvizsgálati kérelemben is felsorolt bizonyítékok közül a tanúk az alperestől szerzett információkra hivatkoztak, személyesen a felperes általi fizikai bántalmazásnak tekinthető eseményt nem tapasztaltak. Az alperessel szembeni bántalmazást bizonyító orvosi

látteleteken feltüntetett sérülések az alperes állításán alapultak, a tény mellett azt, hogy azokat ténylegesen a felperes okozta – a felperes vitatásával szemben – önmagában nem bizonyítja. A távoltartás megalapozásául előadott bántalmazása bizonyítást nem nyert (Kúria Pfv.II.21.309/2018.), a könnyű testi sértés vétsége iránt indult büntetőeljárásban a felperest felmentették (K. J.) szám2).

[73] A Kúria utal az alperesnek a per elején tett nyilatkozatára is: akkor még nyilvánvalóan jobban emlékezve kizárólag verbális, félelemkeltő magatartásra hivatkozott (7. számú ideiglenes intézkedés iránti kérelem).

[74] Nem jogszabálysértő a hangfelvétel mellőzése. A hivatkozott egyedi ügyben a Kúria kifejtette: a másik fél hozzájárulása nélkül készített hangfelvétel akkor értékelhető, ha az állítás semmilyen más módon nem bizonyítható. A hozzátartozók közötti erőszakra irányuló nemperes eljárásban már értékelt – és a Kúria által azt megalapozó bizonyítéknak nem tekinthető – hangfelvétel a bántalmazás bizonyítására alkalmatlan. A hangfelvétel a peren kívüli eljárásban sem minősült bizonyítéknak, a peres ügyben való újbóli, perdöntő bizonyítékként való hivatkozás súlytalan.

[75] A bántalmazás bizonyítottsága hiányában viszont az alperes kapcsolattartást akadályozó magatartásának gyermekei érdekét védő voltát bizonyítani nem tudta.

[76] A következetes ítélkezési gyakorlat alapján – ahogy arra a jogerős ítélet helytállóan hivatkozik – a gyermek érdekét súlyosan sértő módon jár el az a szülő, aki a gyermeket a másik szülővel való érintkezéstől indokolatlanul elzárja és ellene hangolja. Nem preferálható tehát a másik szülőtől való elidegenítés, illetve a kapcsolattartás akadályozása, az ilyen bizonyított magatartást a szülő nevelési képességénél a gyermek hosszú távú érdekének vizsgálatakor a mérlegelés körében értékelni kell (Kúria Pfv.II.21.129/2016.). Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy a gyermeket aktuálisan gondozó szülőnek a különélő szülő és a gyermek kapcsolatát tiszteletben kell tartania, felelős a kapcsolattartás eredményes megvalósulásáért, azaz a szülő-gyermek viszony változatlan fennmaradásáért és ezt a felelősséget a gyermekre nem háríthatja át. Tényként állapítható meg, hogy a kapcsolattartás az azt szabályozó bírósági végzés meghozatalát követően sem működött zökkenőmentesen. A csatolt gyámhivatali határozatok pedig az alperes előadását – az együttműködő magatartását – cáfolják.

[77] A kapcsolattartás a különélő szülő legfontosabb jogosítványa, egyben a gyermekkel szembeni kötelezettsége, amely folyamatában figyelemmel kísérheti a gyermeke fejlődését, illetve maga is aktív részese lehet a nevelésének és gondozásának. A kapcsolattartás alapvető gyermeki jog, ez biztosítja azt, hogy a szülők érzelmi közösségének megszűnése ne jelentse egyben a gyermeknek az egyik szülőtől való elválását. A kapcsolattartás törvényben deklarált gyermeki alapjog, egyben a különélő szülő joga és kötelezettsége, nem a gondozó szülő által meghatározott körülmények között biztosított kegy (Kúria Pfv.II.21.129/2016.).

[78] Alaptalanul sérelmezi az alperes azt, hogy a felperes a gyámhatósági eljárásokkal az együttműködési kötelezettségét megsértette. A felperes a bírósági végzés alapján a jog erejében, a bíróságban és a gyámhivatalban bízva a törvényes utat igénybe véve járt el, jogkövető magatartást tanúsított, a végzésben meghatározott feltételekhez ragaszkodása a

terhére nem értékelhető. A gondozó szülőnek a kapcsolattartás előírt szabályozásának betartása a kötelezettsége, a pótlások felajánlása a kiszámítható jogi rendezést nem helyettesíti.

[79] Nem alkalmazható analógiaként a hivatkozott eseti döntés (Kúria Pfv.II.20.572/2019.) Az adott ügyben a per tárgya a szülői felügyelet gyakorlásának megváltoztatása (újrarendezése) volt, a bíróság más szempontrendszer alapján értékeli a bizonyítékokat: az előzményi rendezést követően történt-e olyan lényeges körülményváltozás, amely a gyermek érdekében tekintettel indokolja a rendezés megváltoztatását [Ptk. 4:170. § (1) bekezdés]. A jelen ügyben a felperes a bírósági végzésben meghatározott időpontban volt jogosult a gyermekkel való kapcsolattartásra, az, hogy az alperes által felajánlott pótlási időpontokra nem reagált és helyette a jogi rendezéshez ragaszkodott, a hatóságok felhasználásának nem minősíthető. A Kúria megjegyzi, hogy a kapcsolattartási rendezéshez ragaszkodó szülőnek a végrehajtás iránti kérelmei megalapozottságának elbírálása a hatáskörrel rendelkező hatóság feladata, a hatósági eljárással való visszaélésre jogkövetkeztetés legfeljebb akkor vonható le, ha a szülő folyamatosan és rendszeresen megalapozatlanul terjeszt elő kérelmeket, ami a jelen esetben nem állapítható meg.

[80] Nem sérti az Alaptörvény XXVIII. cikke 2. pontját a gyámhivatali határozatok, illetve a rendőrségi eljárás tényének rögzítése. A jogerős ítélet tényállása okirattal igazolt adatot rögzített, az eljárás jogerős befejezésének hiánya (az alperes elmarasztalása vagy az eljárás marasztalás nélküli lezárása) a tényhelyzetet nem befolyásolja.

[81] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a másodfokú bíróság tett-e iratellenes megállapítást és okszerűtlenül mérlegelte-e a bizonyítékokat (EBH 2006.1526.). Számos eseti döntésben állást foglalt abban, hogy nem minősül jogszabálysértésnek az, ha a másodfokú bíróság egyes peradatokat eltérően értékelt, amennyiben mérlegelését egyéb peradatok alátámasztják. A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha egyes bizonyítékokból eltérő jogkövetkeztetés is levonható lett volna, az minősül nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.).

[82] A jogerős ítélet a bizonyítékokat külön-külön és összességében értékelte. A bizonyítékok mérlegelése kirívóan okszerűtlennek, egyoldalúnak, logikai hibában szenvedőnek és iratellenesnek nem minősíthető, az, hogy egyes bizonyítékokat eltérően vagy nagyobb hangsúllyal értékelt, az eljárásjogi jogszabályhelyet [Pp. 206. § (1) bekezdés] nem sérti.

[83] Nem sérült a szakértő kirendelésére vonatkozó jogszabályhely, az eljárás bíróságok a szakértői vizsgálatot elrendelték [Pp. 177. § (1) bekezdés].

[84] A fentiek alapján a jogerős ítélet anyagi és eljárásjogi jogszabályhelyet nem sértett, ezért azt a Kúria hatályaiban fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés].

Záró rendelkezés

[85] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgylás megtartásával bírálta el [Pp.274. § (1) bekezdés].

[86] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte az alperest a felperes felülvizsgálati eljárással felmerülő költsége megtérítésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a alapján mérlegeléssel határozott meg.

[87] Az alperes pervesztességére figyelemmel köteles az államnak az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték (70.000 forint) megfizetésére.

Budapest, 2021. október 12.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül: